

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6

Guillotine és Turati

Dr Guillotine, a nagy francia forradalom egyik legnevezetesebb hőse volt. Ideális lelkű, minden jóért lelkesedő, nem mes szívi, rajongó férfiú, aki a francia forradalom első napjaiban bámulatos küzdelmet vívott meg a halálbüntetés eltörlése érdekében. Addig is, amíg erveit érvényre tudta juttatni, feltalálta a guillotine-t, amelynek az volt a feladata, hogy a halálbüntetés végrehajtásának borzalmas középkori módját megváltoztassa és legalább ezen a téren vigyen be valami humanitást az ítéletek végrehajtásába.

Guillotine azonban akaratára ellenére épen ezzel a találmányával az ördöklés rendszerét valósította meg. Franciaország színe-java a guillotine alatt pusztult el, sőt maga a feltaláló is a nyaktiló által fejezte be dicsőségteljes életét.

Turati, a modern szabadgondolkodó, aki Lombrosóval, Ferryvel és társaival együtt szintén a humanitás zászlaja alatt harcolt, a béke éveiben megdöntötte a régi formalisztikus klasszikus büntető jogi rendszert. Ő volt az, aki kimutatta, hogy a bűnösök legnagyobb része a körülmények kényszerítő hatása alatt válik a társadalom ellenségévé. Belátást, jóakaratot követelt a társadalom szerencsétlen kitalálásaival szemben és az ő életének legnagyobb dicsősége volt, hogy a halálbüntetés eltörlését Olaszországban törvényerőre emelték.

Most ugyanez a Turati a fascista párt főtitkára a halálbüntetés visszaállításának agitátora lett. Sorsa, pályafutása nagyban hasonlít a szegény szomorú dr Guillotine életéhez. A történelmi párhuzamok nem mindig tökéletesek ugyan, de Guillotine és Turati mintha ikertestvérek volnának. Ki tudja, Turati miképpen fogja befejezni pályafutását? Ki tudja, milyen körülmények játszottak közre, hogy a szabadgondolkodó liberális, humanus Turati, a szegények, a bűnösök, a kitalálások védelmezője, az erőszak, a brutalitás és a halálbüntetés modern apostolává változott át?

A jugoszláv parlament felháborodással bélyegzi meg az olasz fascisták kisebbségellenes politikáját

„Ha mi ezt tűrnők, akkor nem érdemelnők meg a nemzet nevet!”

— Az Estilap eredeti távirata —

Világszerte megdöbbenést és felháborodást keltett az elmúlt napoknak az a híre, hogy az olaszországi szlovén kisebbség római kamarai képviselőjét, Vilfan József dr-t a fascista kormány rendeletére letartóztatták. Hogy ennek a minden elemi jogot sértő letartóztatásnak mi az oka, arról nem beszéltek a jelentések, de a körülmények ismeretében fel lehet tenni, hogy a szlovén képviselőt azért fosztották meg szabadságától, mert a fascisták szlovénellenes rombolásait, főleg Görzben nem nézte szó nélkül. Vilfan dr neve a nemzetközi politikában igen jócsengésű: ő elnökölt legutóbb Európa meggyvenmilliónyi népkisebbsége képviselőinek kongresszusán, érthető tehát, ha letartóztatásának hírére felzúdul a világ lekiismerete. Előszörban természetesen Jugoszlávia hallatja titakozó szavát, mert hiszen a délszláv államban Vilfannak másfélmillió szlovén testvére él. Maga a belgrádi parlament, a szkupstina foglalkozott tegnap az ügygel. Ugyanis — mint belgrádi tudósítónk táviratozza — a független demokrata párt határozati javaslatot terjesztett be az olaszországi szláv, (szlovén és horvát) kisebbség helyzetéről. A szkupstina ülése ünnepélyes volt, zsúfolt karzatok; jelen volt a kormány valamennyi tagja és számos diplomata.

Bozsovcics (független demokrata) képviselő kifejtette pártjának indítványát, amely javasolja:

a szkupstina fejezze ki rokonszenvét az elnyomott szláv kisebbségekkel szemben; továbbá a külügyminiszter hozza tudomására az olasz kormányt, hogy viselkedése a szláv kisebbségekkel szemben nem felel meg a jugoszláv—olasz barátsági szerződés szellemének.

— A civilizált világ — fűzte hozzá a javaslatához Bozsovcics

— megdöbbenéssel áll a fejevesztett pszichózis előtt, amely a fascista rendszerben kifejeződik. Az olasz politika arra irányul, hogy a jugoszláv királyság pozícióját gyengítse.

Gozsovcics beszédét többször megszakította a viharos tüntetés, amit a javaslat mellett rendeztek.

Ezután Honyc (szlovén néppárti) beszélt:

— Az olaszországi szláv ki-

sebbségeket — úgy mond — halálra akarják ítélni. Ha mi ezt tűrnők, akkor nem érdemelnők meg a nemzet nevet.

Nincsics külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a határozati javaslat sürgős tárgyalását ellenzi, mert az nem volna előnyös a két ország viszonyára.

A házszabályokra való hivatkozással egyelőre nem is szavaztak az indítvány felett.

Hetvenmillió vámbírság selyemcsempészésért

Bukarestből jelentik: A fővámhivatal bizalmas értesítést kapott, hogy a Gara de Nord-ra nazymennyiségű finom selyemáru érkezett, amely csempészetün került be az országba.

A pályaudvarra kiszállt tisztviselők megállapították, hogy tényleg nem kevesebb, mint 196 kiló csempészett selyemről van szó. Az árut egy Elena Niculescu nevű nő hozta egy Wechsler nevű úr részére.

Az egész áru szabályszerű vámdíja 16 millió lej; mivel pedig az árut csempészték, a büntetés ennek a tarifának a négyszerese: 64 millió, amihez még 6 millió külön bírság járul. Az eljárás folyik.

A francia-olasz határincidensek a párisi kamarában

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A kamara és a szenátus tegnap újból megkezdte ülészakát.

A kamarában Poincare kérte, hogy a benyújtott havan interpellációt halasszák el a költségvetés megszavazásáig. Az indítvánnyal kapcsolatosan Poincare felvetette a bizalmi kérdést.

A kamara 365 szóval 207 ellenében elhalasztotta az interpellációt.

A vitában, amely Poincare beszéde után következett, a baloldaliak felvetették a fascista-kérdést.

Lafond (kommunista) elítélte a francia földön történt fascista incidenseket és kijelentette, hogy a kormánynak nem volna szabad tűnie a fascisták provokációit.

Vaillant-Couturier (szocialista) szemrehányást tett azért, mert — szerinte — a kormány el akarja tussolni a ventimigliai olasz-fran-

cia határincidenseket. Erős szavakkal bélyeggezte meg Mussolini viselkedését a képviselő.

Több szocialista képviselő követelte, hogy a kormány komoly intézkedéseket tegyen a béke biztosítására.

Egy évvel meghosszabbítják a lakbérleti szerződéseket

A bukaresti Dimineata értesülése szerint az igazságügyminiszter úgy döntött, hogy

a lakbérleti szerződéseket egy évvel meghosszabbítja.

A javaslat a jövő héten a minisztertanács elé kerül, aztután a kiküldött bizottság fogja végleges formába önteni. A parlament csak februárban tárgyalja majd a törvényjavaslatot, amely — ha a parlament is megszavazza, május elsején lép életbe.

Bak sör

Feltűnést keltő új gyártmány-nyal lép a piacra folyó hó 15-én a Dreher-Haggenmacher sör-gyár. Külföldi mintára és Ro-mániában eddig még ismeretlen módszerrel előállított dupla-malata sör, a „Bak sör” ez az újdonság, mely sör kiváló és utólréhetetlen zamatu, kel-lemes ízű és valósággal kenyér-pótló, tápláló tartalmánál fogva.

Biztosra vehető, hogy ezen sör általános közkelettség-nek fog örvendeni és még szé-lesebb körben fogja ismertté tenni az országos hírek ör-vendő Dreher sörmárkát. Csak külföldön járt egyéneknek volt alkalma eddig ilyenfajta sört fogyasztani, most azonban meg fog győződni a sörfo-gyasztó közönség, hogy a Dré-her-Haggenmacher sörgyár ál-dozatkészsége folytán a legké-nyesebb igényeket is kielégíti.

A „Bak sör” különleges cinkével ellátva, izléses kivi-telben a gyár saját töltésében kerül forgalomba és folyó hó 15-én már minden jobb helyen kapható.

Heyman szinkör
ma bemutatja 3, 5 és 7
órakor

nagy slágerét

**A vaskezű
ember**

Goethe világremeke

Goetz v. Berlichingen

OPERAZONE

Olaf Fjord, Gerte Reinwald,
Albert Steinrück,
Erna Morena

Kedvezményes és szabadje-
gyek nem érvényesek.

Nem kell reklám,

csak jó áru olcsó árban!

Hetiárjegyzék

Vizes pohár csiszolt	5.-
Boros pohár csiszolt	3.50
Likörös pohár csiszolt	3.-
Vizes kancsó kristály	30.-
Boros palack kristály	30.-
Mély lapos tányér fehér	15.-
Csemege tányér fehér	10.-
Teás, kávé csésze fehér	28.-
Mocca csésze színes	20.-
Teás, kávé készlet színes	400.-
Mosdó készlet színes	450.-
Étkező készlet felszerelve	1500.-

**Eladás nagyban
és kicsinyben!**

Fraji Komlós Testvérek
ORADEA NAGYVÁRAD

Gyári raktár, nagykereskedés
Str. N. Iorga (Zöldfa)-utca 13.
2822

Olasz mintára fogják ellenőrizni az adóvallomásokot

Módosul a kereskedelmi és ipari adó

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A Cuvantul szerint Ma-noilescu pénzügyi államtit-kár módosítani akarja az adó-törvénynek azt a részét, amely a kereskedelmi és ipari kom-plimentár-adóra vonatkozik. Ez az adó a megadóztatható mi-nimumalapnak tíz százalékaról tizenhat százalékra emelked-hetik.

Egyidejűleg tanulmányozza az államtitkár annak lehetősé-gét: milyen intézkedéseket te-gyen az állam azért, hogy a kincstár a nem őszinte adóval-lomások révén károsodás ne érje? Már találtak is egy új módszert, amely lehetővé teszi

annak megállapítását, őszinte vallomást adott-e be a polgár. A minisztériumban behatóan tanulmányozták a francia és az olasz adótörvényeket és végül is abban maradtak, hogy át fogják venni az olasz tör-vénynek számos rendelkezését a kereskedelmi adóra vonatko-kozáon, mert ez felel meg leg-inkább Románia viszonyainak.

Ami a professzionális adót il-leti, a Cuvantul valószínű-nek tartja, hogy a szabad fog-lalkozásuak adóvallomását az illető (orvos, ügyvédi kamara stb.) egyesület ellenőrzése alá rendelik.

Minden megdrágult csak a jövedelem lett kevesebb

**Mennyivel emelkedtek
az árak aranyparitásban?**

Rendkívül érdekes drágasági kimutatás jelent meg a Revista Juridica legutóbbi számában a háború kezdete óta bekövetkezett drágulás arányszámairól. A táblá-zat, mely főképen jogi szempont-ból, a bíróságok részére, a valori-zációs perek elbírálásának meg-könnyítése céljából készült, sema-tikusan tünteti fel a legfontosabb közszükségleti cikkeknek arany-paritásos árait.

A közgazdász számára való-sággal irrapáns adatokat tar-talmaz ez a kimutatás, mely félhivatalos jellegű és beiga-

zolja, hogy mindennek az ára jóval felülemelkedett az aranyparitáson, kivéve a mun-kából származó jövedelmeket és elsősorban a köztisztviselők javadalmazását.

A táblázat az összes elsőrangú szükségleti cikkeknek árait feltün-teti és pedig a békebeli árakat összehasonlítva a mostani árakkal. Kimutatja, hogy ami a békében 100 aranykoronába került, meny-nyibe kerül ma és ennek megie-lőleg mennyi az áremelkedés.

A fontosabb adatok a követke-zők:

ÁRU	Aranykorona békében	Aranylei ma	Papírlei ma
Kenyér	100	150.-	6000
Fehér kenyér	100	160.-	6400
Hús	100	125.-	5000
Tej	100	87.50	3500
Vaj	100	131.25	5250
Burgonya	100	75.-	3000
Cukor	100	70.83	2833
Só	100	121.25	4430
Kávé	100	187.50	7500
Ruha	100	218.75	8750
Cipő	100	125.-	5000
Papír	100	107.50	4300
Az összes áruk középarányszáma	100	127.01	5004
Csak az élelmiszerek középarányszáma	100	123.85	4934
Csak a ruházati cikkek középaránysz.	100	174.43	6937

A táblázatból mindenneke előtt az tűnik ki, hogy az

ipari cikkek drágulása több mint ötven százalékkal náladja meg az élelmiszerek árát. Ez elsősorban arra vezethető vissza, hogy az élelmiszerek nagy része maximálva van, másrésztől a vám, a vasuti tarifa, a szállítás nehézségei nagyban hozzájárulnak a ru-házati cikkek megdrágulásá-nak aránytalan emelkedésé-hez.

Lássuk ezzel szemben mennyire emelkedett a munkabér?

A földműves munkások a bé-kében napi 1—2 aranykoronát ke-resnek, a mai napszám 60—120 papír lei, ami annyit jelent, hogy a munkabér alig változott.

Az ipari munkás keresménye a békében átlag 2—5 aranykoronát tett ki, ami átlagos napi keres-

mény 100—300 papír lei, tehát a munkabér az átlagban szintén vál-tozatlan, sőt valamivel alacso-nvabb.

Még aránytalanul kisebb a szel-lemi munkából származó jövede-lem.

Az a köztisztviselő, vagy ma-gántisztviselő, aki békében havi 100—200 koronás fi-ze-téssel volt alkalmazva, ma legjobb esetben 4000—20.000 papírleiel van megfizetve. Ez a mai viszonyok szerint 100—300 aranyleinek felel meg. A középarány szerint tehát a szellemi munkások jövedelme 33—58 százalékkal kisebb, mint békében volt.

Lényegesen emelkedett arany-valutában is az üzletbér, a rezszi, a vasut, a világítás. Nálunk szinte kifejezhetetlen drágulási arány-számot jelent a vám.

a legnagyobb tétel azonban a kamat, amely a békebeli átlá-gos 8 százalékhöz képest ma megközelíti a 40 százalékot, tehát az emelkedés ma majd-nem ötszáz százalék.

A félhivatalos kimutatáshoz nem sok hozzáfűzni valónk van.

Aki tehát olvasni tud a számok-ból, maga is megállapíthatja, hogy ilyen aránytalan eltérések mellett teljesen igazuk van azoknak, akik komolyan aggodnak Románia köz-gazdasági konszolidációjának za-varai miatt.

Mister Gihl

**Goga és Lepedatu
miniszternél**

Mister Gihl bukaresti tár-gyalásai — úgy látszik — si-kerrel biztatnak. Tegnap táv-irat érkezett Bukarestből, a mely arról értesít, hogy Mis-ter Gihl kihallgatáson fogadta Goga Oktavián belügymi-niszter és Lepedatu pénzü-gyminiszter. A távirat szerint

mindkét miniszter érdek-lődéssel hallgatta meg Mr. Gihl előterjesztését és ked-vezően nyilatkozott az an-gol kölcsönről.

Őszintén szólva, sokan vol-tak, akik bizony kételkedéssel fogadták Mr. Gihl kölcsönak-cióját. Románia londoni köve-tének, Titulescu meghatal-mazott miniszternek nyilvános-ságra hozott ajánlása óta azon-ban mindenütt megnőtt a kölcsönakció hitele.

Mindenesetre érdeklődéssel várjuk, mit hoznak Mr. Gihl bukaresti tárgyalásai.

Bak Sör?

Apo'lo mozgyszínház

Ma, szombaton vetítésre kerül

**A vig
özvegy**

Lehár örökszép operettje 10 felvonásban.

A főszerepeket Mae Murray és John Gilbert játsszák.

A Vig özvegy zenéjével és énekbetéttel.

Kedvezményes és szabad-jegyek nem érvényesek.

Elővételei pénzlár

Kepes Elek

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.

Saját készítményű 2393 I

sérvkötők, haskötők,

gummi-harisnyák, specális köt-szerek, női és férfi övszerek.

Női kabátok

Női ruhák
Női pizsamák
Leány kabátok

Férfi kabátok

Férfi ruhák
Férfi raglánok

Esőkabátok

Férfi mikádó és bőrkabátok

Városi bundák

Fiu- és iskolai egyenruhák, úgy kész mint mérték után nagy választékban

Férfi kabát- és ruhaszövetek

Női kabát és ruhakelmék

Crepe de sine és maroquin selymek

Paplanok

Szepességi vásznak és chiffonok

kényelmes heti vagy havi részletfizetésre kaphatók

Lukács

Ferenc & Co.

nagyáruházában
Színház mögött

Megszökött két fogoly az ügyészégi fogházból

Az elmúlt éjszaka a nagyváradai ügyészégi fogházból furfangos körülmények közt szökött meg két vizsgálati fogoly.

A foglyok Dulácsy Zoltán és Nagy József néhány hónapja ünnel és az egyik munkácsopórtinak tagjai. A foglyok tegnap is munkán voltak, ahonnan este tértek vissza. Az éjszaka folyamán, amikor a fogházban már minden elcsendesedett, fogtak hozzá furfangos tervük kiviteléhez. Cellájuk ajtiját hosszú, fáradságos munkával kileszítették és az éjszaka sötétjében észrevétlenül osontak át a fogházműhely udvarára. Itt rejtőzködtek egy darabig, majd valahonnan hosszú

kötelet kerítettek, amelyen leereszkedtek az utcára és kereket oldottak.

Az örök reggel vették észre a két fogoly eltűnését, azonnal kutatásukra indultak, de már nem találták őket sehol. A királyi ügyészség nyomban távirati megkeresést intézett az ország összes hatóságaihoz a szökevény foglyok kézrekerítése érdekében.

Nagyváradról is feljelentették a megvesztegetett bukaresti bírót

N. Strajan szerepe egy különös váradai ügyben

Az Estilap már több ízben foglalkozott N. Straján bukaresti törvényszéki bíró vesztegetési ügyeivel. A sulvos vádak terhe alatt felfüggesztett bíró ellen tegnap

dr. Kepes Miklós nagyváradai ügyvéd is feljelentést adott be az igazságügyminiszterhez.

A feljelentés egy meglehetősen különös váradai ügyben lirtatja Straján bíró szerepét és annak a gyanúnak ad kifejezést, hogy itt is megvesztegetés történt. Maga az ügy különben azzal kezdődött, hogy egy nagyváradai terménykereskedő eladott öt vagon búzát egy bukaresti cégnek. Amikor aztán a szállítást megtörtént, a bukaresti cég rossz minőségének jelentette ki az árut és — nem fizetett. Egyben provokált egy gyanus szakértői véleményt, amelynek alapján a lisztet el akarták kobozni s ettől csak akkor álltak el, amikor a bukaresti egészségügyi főfelügyelőség megállapította, hogy a liszt kifogástalan volt.

A bukaresti cég azonban még akkor sem fizetett, annak ellenére, hogy a temesvári Lloyd választott bírósága is kötelezte a fizetésre.

A váradai kereskedő erre a váradai törvényszék előtt keresett jogorvoslatot. Már folyt ez a per, amikor arról értesült, hogy

a bukaresti cég közben ugyanazt az ügyet az illovi törvényszék elé vitte,

ahol is az adásvételi szerződés érvénytelenítését és nagyobb összegű kártérítés megállapítását kérte a bíróságtól.

A bukaresti tárgyaláson aztán a váradai kereskedő hiába élt pergátoló kifogással, hiába mutatta be a különböző szakértői véleményeket, amelyek egytől-egyig öt igazolták.

Strajan bíró elfogadta az ellenfélnek azt az alaptalan állítását, hogy egészen más üzletről van szó és több mint 150 ezer lej kártérítés megfizetésére kötelezte őt.

A bonvolult történet ezzel még nem ért véget, mert a bukaresti cég Strajan bíró ítéletével jelent-

kezett a váradai törvényszéken, ahol annak alapján el is rendelték a végrehajtást a váradai kereskedő ellen, jöllehet az ezzel szemben jogosan hivatkozott a folyamatban levő másik pörre, illetve arra, hogy a bukaresti törvényszék nem volt illetékes az ügyben ítékezni.

Ma reggel 4 órakor meghalt az öngyilkos Bleda

A szülők kétségbeesett könyörgése, az orvosok önfeláldozó igyekeve már nem tudott segíteni: Bleda László, a szenzibilis jelkületű tizenévesztendő inasgyerek, a méregtől eltorzult ajkán a szörnyű váddal, ma reggel 4 órakor rettenetes kínok között kiszívenedett. A munkától és a napi robottól amugy is agyonhajszolt feletlen fiu — akit főnöke igazán nagyon szeretett, nem tudta elviselni, hogy az első segéd ur, aki az ő gyermekszemében, úgy látszik többet jelentett még a főnökénél is, rosszul bánt vele. Az életbe kidobott tanoncgymek szomorú tragédiája az övé. A kis megboldogult Bleda Lászlónak száz, meg ezer társa áll meg könnyező szemmel, sorsuk közös ravatala mellett...

Az elmekórház, belgyógyászati osztályán vették gondos ápolás alá a szerencsétlen inasgyereket. Pacala György dr. aki már nem egy halálra szánt embert mentett meg a pusztulástól, Bleda Lászlón, a kis szöke Lacikán, nem tudott segíteni. A medinál — amelyből hihetetlen nagy adagot vett be — felszívódott a vérbe, megbénította az agyát, majd teljes erővel rohanta meg a gyerek ártatlan szívét, amely megszűnt dobogni.

Jó fiu volt a Laci...

Ma, kora reggel, amikor a kórház igazgatósága a szomorú hírt közölte velünk, elsősorban is a Wurst-cégnél érdeklődtünk, hogy talán ott tudnák megmondani, milyen okok játszhattak közre a gyermek tragikus halálánál. A cégfőnök Bartsch Ernőnek látszik, hogy igen kényelmetlen és roppant

A végrehajtást elrendelő végzést a nagyváradai Tábla megsemmisítette.

közben azonban a váradai kereskedő — a tetemes károk következtében — tönkrement. Bukarestben pedig megindult a fegyelmi eljárás Straján bíró ellen.

Az érdekes följelentés kéri az igazságügyminisztert, vizsgálja meg, hogy milyen szerepe volt Straján bírónak a nagyváradai kereskedő ügyének törvényellenes fejleményeiben.

kellemetlen, hogy a kis tanonc alítólág az első segéd üldözése miatt menekült a halálba:

— Nem tudok arról — mondja Bartsch Ernő — mintha az üzletvezető rosszul bánt volna a Lacival. Szorgalmas, kötelességtudó, jó gyerek volt és egészen más okok játszhattak közre. Rengeteget olvasott és a gyereket, aki különben is nagyon elkeltált volt, ezek a ponyvaregények befolyásolhatták minden cselekedetében.

— Az üzletben az utolsó napig szorgalmasan bejárt és sejtelmünk sem lehetett, hogy ilyen sötét gondolatokat forgat az agyában.

Felboncolták a holttestet és bevezetik a vizsgálatot

A kórház még a déleltől folyamán meglette a jelentést a királyi ügyésznek, amely azonnal elrendelte a szegény Bleda László holttestének fölboncolását. Utasította egyben az ügyész az államrendőrséget, hogy vezesse be a vizsgálatot abban az irányban, hogy milyen közvetlen okok vihették rá a gyereket erre a halálos végű, tragikus lépésre...

Atmeneti kabát
Bőrkabát Mikádó
Gyermek télikabát

MENDEL

Reg. Ferdinand (Rákóczy)-ut 3

Bak Sör?

TISZTA SELYEM
CREPE DE CHINEK
minden színben
raktárra érkeztek
LEITNER MÁRTON R.-T.hoz

= Goetz von Berlichingen, vagy a Vaskezü ember, Goethe világremeke, melyet a Heyman Szinkör ma délután 5 és 7 órák előadásokon hoz színre. A filmben szereplő Olaf Fjörð, Grete Reinwald, Erna Morena, Albert Steinrück, kiket már évek óta nem volt alkalmunk itt látni, a német filmszínészek kiválóságai. Kik a főpróbán a filmet végignézték, elragadtatással beszélnek arról a nágyyszerű alakításról, amit ez az együttes produkál. Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek. Jön a Dunakeringő.

Dorian Filmszínház

Ma, szombaton 3, 5, 7 és 9 órakor

Donelly
grófnő

A főszerepben: Henny Porten.

Csodás olaszországi felvételek.

A műsor keretében színre kerül a

Patent
iroda

című falrengelő bohózat

Virágh Jenő, a budapesti Royal Orfeum és Kállay Zoltán, az Apolló színház tagjai felléptével.

Holnap, vasárnap d. e. 11 órakor

Mary Tudor
Marion Davis sel

Kis vadóc
Betty Compson nal

DORIAN-FILMEK

Énekkari kísérel.

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor

premier
Hadüzenet

Werner Krauss és Ruth Weyer-el, továbbá

Gumó ur párbajozik
Színpadí tréla Virágh Jenő és Kállay Zoltán felléptével

PASSAGE mozgószínház

Szombat, vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órai kezdettel

10 és 15 lejes helyek árak mellett

A detektív

álma

Kalandorfilm.

Ezt megelőzőleg egy

2 felvonásos

ZIGOTTO és

afrikai tájkép.

Többszáz kereskedő

nyilatkozik kedvezően
a Lotru vámhírodáról

Részletesen beszámoltunk azokról a hivatalos akciókról és magán-panaszokról, amelyek a „Lotru“-vámiroda ügykezelésére vonatkoztak, amelyek mögött — úgy látszik — nagyobb szerepe van a konkurenciának, mint a közérdeknek.

Tegnap kereskedői körökből hívták fel figyelmünket arra, hogy a nagyváradai kereskedők és iparosok egy tekintélyes része a „Lotru“ mellett indított ép most akciót. Köreles objektivitással megtekintettük ennek az akciónak látható megnyilvánulását, egy aláírási ívet, amelyen eddig százánál több ismert cég bélyegzője és aláírása van.

Az aláírások fölött ezeket a sorokat olvassuk:

Alulírott nagyváradai kereskedők ezennel igazoljuk, hogy hat hónap óta, amióta a „Lotru“-vámiroda végzi a postacsomagok vámolását, nagyon meg vagyunk elégedve azokkal a feltételekkel, amelyek mellett ez az iroda az elvámolást eszközli, — amennyiben igen jó specialista személyzettel rendelkezik, nem szenvedünk kétséget a vámolással, mindent gyorsan lebonyolítanak és a legelőzékenyebben védik érdekeinket, hogy ne fizessünk nagyobb vámilletéket annál, ami legszigorubbán jár, továbbá, hogy csomagjaink ne essenek fekből alá. A vámjuttatás pedig, amit nekünk felszámít, megfelel az érvényben lévő tarifának és így nekünk semmiféle panaszunk nincs e tekintetben.

Mind e fentiek bizonyítására kiadtuk ezt az igazolványt, hogy a „Lotru“-iroda szükség esetén felhasználja.

A nyilatkozat alatt szereplő aláírások komoly és értékes bizonyítékok a „Lotru“ ellen indított akcióval szemben.

Ismét raktárra

érkezett

10,000 (Tízezer) pár

seleites

DERBY

cipő

melyen leszállított árakban

DERBY Cipőgyár t. l.

10000 Str. Nicolae Jorga

(Zolduta-utca) 7.

Sár- és hécpők

nagy választékban

Színház**Heti műsor**

Szombat délután fél 4-kor: Muzsikusz Ferkó, operett újdonság ötödikszor. Sorozat szám 10.

Szombat este fél 9-kor: Heyman szinkörben: Delibáb, vígjáték újdonság harmadszor. C. bérlet. Sorozat szám 11.

Vasárnap délután fél 4-kor: Csárdáskirálynő, operett repriz, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 11.

Vasárnap este 8 órákor: Muzsikusz Ferkó, operett újdonság hatodszor. Sorozat szám 12.

Hétfő este 8 órákor: Rang és mód, színmű. A bérlet. Sorozat szám 13.

Kedd este: Román előadás.

Szerda este: Román előadás.

Csütörtök este 8 órákor: Csuda Mihály szerencséje, operett újdonság. Bemutató A bérlet. Sorozat szám 14.

Péntek este 8 órákor: Csuda Mihály szerencséje, másodszor. B bérlet. Sorozat szám 14.

Szombat délután fél 4-kor: Delibáb, vígjáték, Zahler Erzsébet fel-léptével. Mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 16.

Szombat este 8 órákor: Csuda Mihály szerencséje, C bérlet. Sorozat szám 17.

Vasárnap délután fél 4-kor: Muzsikusz Ferkó. Mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 18.

Vasárnap este 8 órákor: Csuda Mihály szerencséje. Sorozat sz. 19.

Hétfő este 8 órákor: Liliom. Egy csirkefogó élete és halála. (a Molnár ciklus I-ső előadása.) A bérlet. Sorozat szám 20.

A hét összes előadásaira a jegyeket vasárnap reggeltől árusítja a színházi pénztár.

A Delibáb sikere. A Heyman féle szinkörben örömmel gyűlt össze közönségünk, hogy három estét át átáldozhasson a színművészet Muzsájának. Öröme annál nagyobb volt, mert az ide kitűzött Delibáb, Vajda Ernőnek ez a rendkívül szellemes vígjáték a maga egyszerű színpadi kvalitásaival valóban a legnagyobb sikerért váltotta ki. A kiváló darabot a prózai együttesünk szinte tökéletes előadásban vitte sikerre és így teljesen indokolt az az érdeklődés, melyfel közönségünk a Delibáb további előadásai iránt viseltetik. A Delibáb ma szombaton este kerül még egyelőre színre ugyancsak a Heyman Szinkörben. Vasárnap délutántól kezdve már ismét a színházban játszanak színészeink.

Csuda Mihály szerencséje. A színtársulat énekes személyzete megkezdte a Csuda Mihály szerencséje próbáit. Ez a kitűnő énekes bohózat, melynek szövegét Bus-Fekete László, zenéjét pedig Zerkovitz Béla írta, a budapesti Magyar színházban heteken át zsúfolt ház előtt került színre. A darab részint modern, részint falusi magyar levegőben játszódik s alakjai egytől-egyig karakterisztikusak. A darab két női főszerepét Mende Klári és T. Pogány Janka alakítják, de igen jó szerepekhez jutottak a férfiak közül Tóth, Tompa, Stoll, Horváth. A Csuda Mihály szerencséje premierje a jövő héten lesz.

Szombat és vasárnap délutáni előadás. Az állandó nagy siker mellett előadott Muzsikusz Ferkó ma délután a színházban fog színrekerülni ugyanazon szereposztásban, mint ahogy eddig ment az. Vasárnap délután Kálmán Imre kiváló operettje a Csárdáskirálynő lesz műsoron ugyancsak a színházban. A Csárdáskirálynő címszerepét Aggházy Melinda ját-sza, kinek ez egyik forsz szerepe. Kivüle T. Pogány Janka, Tompa, Gróf, Kornai és Stoll jutottak az ismert jó szerepekhez. A délutáni előadások mindenkor fél 4-kor kez-dődnek.

Rang és mód A bérletben. A szezonnyitó díszelőadás nagy tetszés mellett feljuttatott Rang és mód Szigeti Józsefnek ez az el-évülhetetlenül kedves cselekményű vígjáték a hétfőn ismét színre kerül az eredeti szereposztásban.

Arany ajándéktárgyak KALMANNAL!!

Bérlők a Heyman szinkörbe szóló jegyeiket a pénztárnál vehetik át.

Csárdás királyné és Muzsikusz Ferkó töltik be a vasárnapi műsört.

Ön utazik? Vizumait gyorsan, pontosan a Hegedüs Hírlapirodában rendelje! Telefon 458.

Bak Sör?

Harisnyák, keztük, gyermek-szwetter, selyem-sál, nyakkendők, férfiingek és még 1000-féle cikk óriási választékban a legolcsóbban **SZENSZKI-nél**
2884 Sas-passage

Konyhaferendezés 3.000 leltől
Háló „ „ „ 9.000 „
Ebédlő „ „ „ 25.000 „

Beszerezhet olcsón mindenféle butorokat

Engelstein Lázár
2504 cégnél

I. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 10

Kedvezményes fizetési feltételek mellett is.

SZÜCS

és szörmeárut

jutányosan szerezheti be

Leichnernél

Str. Ciorogariu (volt Uri-utca) 4.

MOZI

Ma utoljára látható a Dorian-filmszínházban a „Donnelly grófnő“ című társadalmi dráma, melynek főszerepét Henny Porten játssza. A műsor keretében színre kerül a „Patent iroda“ című színpadi tréfa Virágh Jenővel, a budapesti Royal Orfeum és Kállay Zoltán, az Apolló színház művészeivel. Holnap, vasárnap délelőtt 11 órákor matiné 10 leies helyárakkal. Színre kerül „Mary Tudor“ Marion Davissel és „Kis vadóc“ Betty Compsonnal. Dorian-filmek! Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9 órákor „Hadüzenet“, a főszerepben Werner Krauss és Rut Weyer. A műsor keretében fellépnek Virágh Jenő és Kállay Zoltán budapesti komikusok, előadják „Gümő úr párbajozik“ című kitűnő színpadi bohózatot.

A Passage mozgószínházban ma, szombaton lesz a bemutatója „A detektív álma“ című kalandor filmnek. A filmet izgalmas jelenetei és érdekesítő története a legjobb kalandordrámák közé emelik. Előzőleg egy kitűnő két felvonásos Zígottó vígjáték és nyugat afrikai tájkép kerül vetítésre. Az előadások fél 4, fél 6, fél 8 és egy negyed 10 órákor kezdődnek. Helyárak 10 és 15 lei.

Vig özvegy. Tegnap, pénteken mutatta be az Apolló mozgó Lehar Ferenc örökéleti, gyönyörű szép operettjét, a Vig özvegiet. Elkápráztató fény és pompa, a legszebb felvételek szolgálnak keretül Erich v. Stroheim rendezésében megalkotott eme filmremekhez, amely az amerikai filmversenyen a zsűri egyhangú véleménye alapján nyerte el a „legjobb film“ minden elismerést kifejező hangzatos címet. John Gilbert és Mae Murray játsszák a főszerepét ennek a kiváló slágerfilmnek, melyet méltóan mindenki meg kell néznie, aki szépet és élvezeteset akar látni. A filmet az Apolló mozgó kiváló zenekarának közreműködése mellett eredeti zenekísérettel vetíti és a Vig özvegy legszebb zenészműveinek kíséri. Elővételi pénztárt is bevezetett az Apolló mozgó igazgatósága és így nagyon ajánlatos, ha mindenki megváltja jegyét előre.

Értesítés

Tudomásukra hozzuk a tisztelt vevőközönségnek, hogy különleges műtárgyszorukat, fátvólokot és finom virágokat legolcsóbb gyári árban kicsinyben is árusítunk 3087

Művirággyár

Millerand (Arany János)-u. 12.

FOGAK és teljes fogsorok szájpádlás nélkül; Havi és heti részletfizetésre is. 3117

FOG -tömések, Arany fogkoronák és hidak

FOG és gyökérhúzás fájdalom nélkül.

Fogászati rendelő

Strada Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 11.

Emeli a fizetéseket de csökkenti a létszámot az állam

Bukarest, november 13. A legutóbb megtartott minisztertanácsról a következő hivatalos kommunikét adták ki:

A minisztertanács foglalkozott a trónbeszéddel, megállapította annak szövegét, majd a megyék és a községek kölcsönügyéről és az idegeneknek az országban való tartózkodásáról szóló törvény alkalmazását tárgyalta. A pénzügyminiszter ismertette a költségvetést, amely harmincöt-milliárd ötszázmillió lei bevételt és harminchárommilliárd ötszázmillió lei kiadást irányoz elő. Ebből az összegből egy, esetleg kétmilliárdot a tisztviselői fizetések javítására fordítanak, a tisztviselői fizetések harmonizálásáról szóló törvény alapján. Ezzel kapcsolatban a kormány azonban le akarja szállítani a tisztviselők létszámát, hogy a megmaradtak annál jobb javadalmazásban részesüljenek.

Bűnvádi eljárás a városi erdőtermelés körül

Vettük és itt adjuk a következő sorokat:

Igen tisztelt Főszerkesztő ur!

A Nagyvárad Estilap 1926. november 12-iki 8. évfolyam 257. számának 5-ik oldalán közölt „Bűnvádi eljárás a városi erdőtermelés körül” c. cikkéhez szíveskedjék a sajtótörvény 20. paragrafusa alapján a következő helyreigazító nyilatkozatot közzélni:

1. Igaz az, hogy a városi erdőnek egy olyan részéből, ahonnan a tűzifa kiszállítása többbe került volna, mint amennyit a fa megért, mintegy 500 méter fa kilelt cserélve ugyanolyan minőségű és mennyiségű fával és a kicserélt mennyiség az erdőben a termelés színhelyén értékesítve lett, de ez a városi tanács 1924. október hó 22-én kelt 18823—1924. sz. határozata alapján és annak jóváhagyásával történt. Az erdőben értékesített fának megfelelő minőségű és mennyiségű fa a városnak át is adatott.

2. Igaz az, hogy Nagyvárad város tanácsához beadványt intéztünk, amely szerint hajlandó vagyok arra, hogy a város részéről bárkivel leüljék tárgyalni és így megállapítván a városi erdő körvonalát, azt elfogadjam, de az nem felel meg a valóságnak, hogy követeléseim mértékének megállapítását a tanács méltányosságára bízom volna. Természetesen ezzel kapcsolatban követeltem az ellenem beadott alaptalan feljelentés visszavonását, illetve az ügyességgel annak közlését, hogy a tanács nem tudott a fenthivatolt határozatról akkor, amikor a feljelentést ellenem beada.

3. Ezek után a magam egyéni reputációm érdekében szükségesnek tartom, hogy az ügyesség maga bírálja el, hogy forog-e fenn büntetendő cselekmény, vagy sem.

Fogadják t. Főszerkesztő ur kiváló tiszteltem nyilvánítását és vagyok kész híve

Oradea, 1926. november 12.
Grünstein Béla.

Mende Klári miatt öngyilkos lett egy pesti újságíró

„Klári, kicsi Klári, azt mondta, hogy legyek öngyilkos . . .”

irta bucsulevelében Zsembery Árpád, akinek állapota életveszélyes

A hét elején a várad színház körül egy markánsarcu, nyurga fiatalember tűnt fel, várta a próbákat, izgalommal drukkolta át az első előadásokat, lesett a színészbejáró előtt. Azt mondták, hogy pesti újságíró és egy pesti színész arnyékát követi mindenfelé. Így került Váradra is. A színész nyomán.

A rejtélyes pesti lovag kedden felkereste az Estilap szerkesztőségét és bemutatkozott:

— Zsembery Árpád budapesti hírlapíró!

Es aziránt érdeklődött, hogyan lehetne Váradon egy olyan magyar újságra engedélyt nyerni, amely a nagy budapesti lapok formájában és nivóján jelenik meg. Elmondotta, hogy egy nagy pénzecsopót áll mögötte, milliókat fektetnének a lapba. Azután elment, másnap a színház tájékaról is elmaradt s tegnap este megérkezett az — öngyilkossági kísérletének híre Váradra.

A hírt, készen, újság számára való formában a pesti Esti Kurir színházi rovatvezetője, a jönevű Kardos István tudatta, amint itt következik:

Budapest, nov. 11.

Csütörtökön reggel a budapesti színházi világ egyik szimpatikus tagja, Zsembery Árpád, a Színházi Élet rovatvezetője és több naplapi munkatársa morfiommal megmérgezte magát. A kezelő orvosok diagnózisa szerint állapota életveszélyes.

Az öngyilkosság híre, bár a szülok kérelmére a rendőri sajtóiroda hivatalosan nem regisztrálta, gyorsan elterjedt és ismerősei, barátai nagy részvétellel tárgyalják az esetet, mert Zsembery a fiatal újságírógárda egyik legnagyobb ígérete volt, aki színes, különösen a színházi világ kulisszatitkaival foglalkozó riportjaival tűnt fel és tette közzismertté a nevét.

A fiatal hírlapíró öngyilkossága, amint arra a rendőrség által lefoglalt, Mende Klárinak, a nagy-

várad színház szubrettjének hátrahagyott leveléből következtetni lehet, a vidéki színésznővel történt összeszólalkozás következménye.

Ugyanis Zsembery rajongással szerette a kis színésznőt, akivel együtt töltötte minden szabad idejét és szinte belebetegedett, amikor november 2-án Mende Klárit, kis csipkés zsebkendő lobogtatása után elrabolta tőle a nagyvárad gyors.

Hétfőn, egy heti egyedüllét után, amikor már nagyon árvának és társatlannak érezte magát, Zsembery Nagyváradra utazott. Tele volt jó kedvvel, tervezgetésekkel, mikor elindult és deliriumos tekintettel, a halállal való megbarátkozás gondolatával érkezett szerdán este vissza. Hogy mi történt Nagyváradon, azt megdöbbenően érezteti Mende Klárinak címzett bucsulevél következő része:

„... az érzelmei változásaiért senkit sem lehet teletőssé tenni, mert a testi és lelki gravitációink nem kormányozhatók. Ezért Klári, kicsi Klári csendben köszönök el és amikor gondolatban utolsó csókomat lehalem a halványan éreztet kezére, arra a kézre, amely valamikor a boldogság mesebeli kincsét szórta élelem, mindent megbocsájtok: a gunyos kacajt, a fölényes hangot amelyben nem is-

mertem arra a megkülönböztetve szeretett nőre, aki nekem a pazarul sok szíri világot jelentette.”

Klári, kicsi Klári, azt kívánta, hogy legyek öngyilkos, de ne csak ígérettel, mint a százados. Látta, kár volt kacagva tamaskodnia, mert én nem ismerem a szavakkal való játékot . . .”

Es Zsembery, aki nagyon sok nőnek volt a kedvence, sőt a legszebb pesti primadonna is őt tün-tette ki a barátságával, egy kis vidéki színésznő széles szavai miatt, dacosan, borús kedélyivel megmérgezte magát, eldobta a tollát, amelylyel oly megrázó erőben tudta éreztetni a tragédiához szaladt életek titkos könnyeit és oly kedves finomsággal irt a színházi öltözőkben megkezdett selymes és viharos szereimekről. De az eldobott toll, az árván maradt íróasztal Zsemberyt visszavárja és visszavárják a kollégái, ismerősei, barátai, tán még Mende Klári is.

Kora délelőtt nagy számban keresték fel riporter társai, de az élet ígéreteit megvető, öntudatlanul fekvő öngyilkoshoz nem bocsájtott be senkit az orvosprofesszor, még Lábass Jucit, a gyönyörű pesti operett start sem, aki elhozta a szanatoriumi ágyhoz aggodó baráti szeretetét és egy csokor fehér rózsát.

Kardos István.

Ha mindenkinek elhinném, aki azt mondja, hogy, szeret, szeret, szeret . . .

Mende Klári, a Páris-patak-után bérel két szobát. Itt kerestük fel esti 8 órakor a frissen érkezett lesújtó hírrel, azzal, hogy Zsembery Árpád budapesti újságíró öngyilkosságot követett el. Erette lett öngyilkos és utolsó levelében őt okolja, hogy a halálba küldte.

Mende Klári hátradől a hintaszékben. Nevet.

— Nem hiszem az egészet, nem

igaz, nem igaz. Bizonyosan valami vicc és tőle származik.

Egy levél, amelyet Kardos István cikkéhez mellékel, meggyőzi. Előbb még így beszél:

— Most azt fogják hinni, hogy valami benső közünk volt egymáshoz.

Aztán elsápad és a szívéhez szoritja a kezét.

— Nézze, hogy dobog, mondja, hát ez borzasztó. Miért tette? Nem igaz, hogy én küldtem a halálba. A vidéki színésznő budapesti estélyén ismerkedtem meg Zsemberyyel, aki sok szöveget tett nekem és jóba lettünk. Sokat járt fel hozzánk a családba is és egyre azt hajtogatta, hogy ő mennyire szeret, szeret, szeret.

Ha én slágra elhinném mindenkinek, aki nekem azt mondja, hogy szeret, szeret, szeret, akkor már régen az utcasarkon tarthatnék. Nő vagyok, jogom volt meg nem hallgatni.

En nem vagyok az a nő, akinek csak hajtogatni kell szeret, szeret. Mert mit jelent ez, ugye bár, rögtön légy enyém. En mondtam a Zsemberyynek: Nézze, maga szegény fiú, én szegény lány vagyok, hagyjuk ezt, mert értelmesebben. Most, amióta Váradon vagyok, hosszú, nagy leveleket irt. Ezekbe beleirta minden vágyát, vágyait és nem más szerelmét. A kis nőíróasztal fölé hajol

Könnyen vásárolhat

Ön is mindenféle ruházati cikket, mert módot nyújtunk, hogy ruha- és kabát-
anyagokat tulfizetés nélkül

5 havi vagy 20 heti
részleteire

beszerezhessen. — Nagy választékunk van szőnyeg, paplan, damaszt, vászonneműekben stb.
Készpénzfizetés esetén 10 százalék árengedmény

Witrácl Gábornál

Avram Iancu (Kossuth)-utca 10. Biharmegyei Takarekkal szemben.

Mende Klári, három hatalmas árkus papírt szed elő.

— Ez a legutolsó levele.

— Mutassa meg.

— Megmutassam — és egy pillanatra gondolkodik — mégse, nem újságba való. Magánlevél, nem tehelem, pedig higgye el, nincs benne semmi.

— Mi történt maguk közt szerdán, amikor Zsembery direkt magáért leutazott Nagyváradra.

— Nem tagadom, értem jött le, éppen ebben a levélben írja, hogy leutazik. Itt volt, meglátogatott. Délben nálam tartottam ebédre. Ebéd után beszélgettünk Kérielt. Előadta nagyváradi terveit, hogy van egy pénzcsoport, amely hajlandó itt lapot venni. Ő is Váradon maradhatna. Vitaikoztunk.

Akkor nekem Zsembery olyat mondott, amit nem hacsátanék meg neki soha. Magam előtt szégyeltem.

Ekkor azt mondtam neki:

Most már menjen! Nem akarom, nem bírom többet látni!

Ne erőszakolja, hogy rá is nézsek ebben az életben talán.

— Este még feljött a színházhoz. Egy levelet kért az édesanyám részére, írtatta Mende Klári, a kis husz éves színésznő és fogta nagyokat dobbanó szívét, amely heves piros rózsákat gyűjtött az arcán...

— Valami századot is emleget a bucsulevél, kérdeztük Klári fölveti ártatlan szemait.

Borus nagy, kék szemű sarkában eltévedt könnyecsek bujdosolnak.

— Egy székesfehérvári katonatiszt. Azt mondta, hogy öngyilkos lesz értem. De nem is volt igaz.

Felugrik a hintaszékből, könyörgésre nyújtja a kezét:

— Ez rettenetes, ez borzasztó! Honnan tudhatnám, hogy Zsemberyvel igazán mi van. Ha megtörtént, holnap utazom Pestre. (hl.)

Ezüst dísz tárgyak KALMANNAL 2

Bak Sör?

Apolló mozgó

1926. november 14-én fél 11 órai kezdettel

szenzációs ketős maliné-műsor

Vetítésre kerül

Egy román ikus éjszaka története

Ronald Collmann és Constance Talmadge-el a főszerepekben és

Malva

Lya de Puttyval a főszerepben. Minden jegyhez ajándék tárgyat adunk 10 leies helyárák.

VASÁRNAP november 14-én este 6 órakor

dr. Elekes Miklós előadása a

lélekelemzésről

a Városháza nagytermében.

Mi újság?

Jön a Dunakeringő

* Megőrült a volt görög diktátor. Athénből jelentik: A győztes ellenforradalom Pangalos görög diktátort ledöntötte hatalma trónusáról és száműzte. A bukott diktátor, akit tudvalevőleg Kréta-szigetére internáltak, szomorú sorsot él: elmeállapota megzavarodott. Rémképeket lát, üldözési mániában szenved és bizánci császárnak képzele magát. Követeli: engedjék haláldektalanul bevonulni Konstantinápolyba, őt a császári korona várja. Valószínű, hogy elszállítják a szaloniki elme-gyógyintézetbe.

* A Szigligeti Társaság matiné-ját 28-ára halasztották. A Szigligeti Társaság meghirdetett Mohács-matinéját a társaság kénytelen volt november 28-ra elhalasztani, mert a terem körül több igénylővel differenciák keletkeztek. A matiné így november hó 28-án délelőtt 11 órakor lesz a Kath. Körben. Belépő-díj nincs, csak adományokat fogad el a társaság főpénztárosa.

— Figyelem! A Dorian-film-színház 5, 7 és 9 órai előadásain fellépnek Virágh Jenő a budapesti Royal Orfeum és Kállay Zoltán, az Apolló színház művészei a „Patent iroda” című színpadi bohózatban!

Jön a Dunakeringő

* Gárdonyi Géza szobra. Budapestről jelentik: Az Országos Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság elhatározta, hogy Gárdonyi Gézának, a nagy írónak, Budapesten szobrot emel. E célból egy ötszáz tagú bizottságot is szerveztek, amely a Gárdonyi szoborra gyűjtést indít.

* Egyházi zene. A székesegyházi ének- és zenekar 14-én a 10 órai nagymisén Kristinus Esz-dur miséjét adja elő. Betétek lesznek: Filke: Commovisti terram és Stojanovics: Ave Maria stella (szólo női kar betétekkel).

Menyasszonyi kelengyékhez vásznak, chiffonok, damasztok Leitner Márton R.-T.-nél szerezhetők be.

* Hogyan házasodnak a film-sztárok? Conrad Veidt autóbalesetet szenvedett. Melyik az ő legkedvesebb szerepük? — Hogyan lett Anita Dorris filmszínésznő? — Érdekes cikkek, képek és műsorleírások találhatók a Film Riport legutóbbi számában. Ara csak 12 lei.

Ma

szombat este 9 órakor

Simfonicus concerti

a Katholikus Körben.

* Ma prédikál első ízben az orthodoxok új alrabbija. A nagyváradi zsidóság nagyműveltségű új alrabbija, Blum Mór, ma, szombaton délután 4 órakor tartja első nyilvános szónoklatát, a Zárda-utcai Sas Chevra templomban.

* Öngyilkosság villamosárammal. Budapestről írják: Boji Vladimir, a Honi Textilművek r.-t. tisztviselője, Kőbányán, Vihar-utca 7. szám alatti lakásán egész testét körülcsavarta villanydróttal, majd a szigeteléstől megszabadított drótbba beledobcsátotta a világítási áramot. A villanyáram azonnal megölte a fiatal tisztviselőt. A borzalmas öngyilkosságot csak reggel fedezték fel. Az életunt tisztviselő bucsulevelet nem hagyott hátra s így nem tudják, mi vitte a halálba.

* OLD ENGLAND keztükü. küldemények ültéber legfinomabb bőr-keztükü 195 lei Regete Ferdinand 3.

* Az izr. fiúarvaház és aggokháza legközelebbi teaestélye folyó hó 15-én esti 9 órakor lesz a Palac-kávéházban megtartva. Házi-asszonyok és házi kisasszonyok lesznek: Acs Vilmosné, Balázs Vilmosné, Bengliu ezredesné, Bognár Sándorné, Csongrádi Atilla, Diósi Béláné, Epstein Samuné, Farkas Jenőné, Goldglanc Lajosné, Guttmann Miklósné, ifj. Horthy Dezsőné, dr. Heyman Józsefné, Hermann Ottóné, J. Jonescu major, dr. Ille Andorné, Kálmán Oszkárné, Kepes Elekné, Kuncz Józsefné, Kácsor Adolfiné, Kormos Ferencné, Kellerné Gerő Maca, Leitner Sándorné, Léwy Sándorné, dr. Molnár Vilmosné, Nussbaum Gyuláné, Popper Lászlóné, Rosinger Sándorné, Rein Marcellné, Rehberger Zoltánné, Réti Jenőné, Radó Istvánné, Radó Samuné, Szilágyi Ernőné, dr. Spitzer Mártonné, Sas Emilné, Sebestyén Arturné, Sebestyén Sándorné, Steiner Andorné, dr. Somogyi Ödönné, Szarvas Pálné, Ullmann Sándorné, Zizovits Jenőné, Zinner Samu, Bartos Lili, Deutsch Ica, Büchler Nusi, Fleischer Anna, Hirschler Rózsi, Leichmann Nelli, Müller Magda, Markovits Irén, Mende Klári, Partos Kátó, Steiner Magda, Sebestyén Magda.

* Süttö munkások figyelme! Helyreigazítás címén értesíti tagjait az oradeai süttőmunkáscsoport, hogy a taggyűlés vasárnap nem délelőtt fél kilenc órakor, hanem délután pont 4 órakor lesz, melyre tömeges megjelenésre számít a Vezetőség.

x Die Dame első novemberi száma megérkezett, 75 Lei a Hegedüs Hirlapirodában.

x Hencserek részletre Mansbergernél, Bul. Reg. Ferdinand 17.

x Női ruha szabásmintát és várást alaposan és pontosan csak Orbánnál tanulhat. Rimanóczy-utca 13.

x Részlet fizetésre is előállít temetéseket a „Kegelet” Saspassage.

* Új fogorvosi rendelő. In-tézet. A Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 12. szám alatt nyitott utcában, külföldi mintára be-rendezett újonnan épült fogorvosi rendelőintézet nyílt meg, ahol alkalmazottaknak, hivatalnokoknak, munkásoknak, iparosoknak is stb. alkalmuk van, hogy megfelelő időben és egy-öntetien megszabott mérsékelt árban kezeltethessék és pótol-tathassák fogait. Rendelő-órak: hétköznapokon d. e. 10-1-ig, d. u. fél 3-tól fél 8-ig. Vasárnap d. e. 10-12-ig.

Jön a Dunakeringő

x Die Dame első novemberi száma megérkezett, 75 Lei a Hegedüs Hirlapirodában.

Férfi és női ruhaszövetek nagy választékban Leitner Márton R.-T.-nél

Bak Sör?

SPORT

* Elmarad a NAC mai teaestélye. A Nagyváradi Atletikai Club mára hirdetett teaestélye, váratlanul közbejött akadályok miatt elmarad. A jövő szombattól kezdve, persze már rendszeresen megtartják a NAC teaestélyeit.

* A holnapi bajnoki mérkőzés. Ritkán tapasztalt élénk érdeklődés nyilvánul meg a holnap délutáni Törekvés-Bihorul-CFR bajnoki meccs iránt, amely az őszi kampánynak egyik legkimagaslóbb eseménye. A fuzinált egyesület válogatott legénységét dobja bele a küzdelembe, hogy minél sikeresebben állja a harcot a Törekvés bajnokcsapatával szemben. — A mindvégig izgalmasnak és nagy-szerűnek ígérkező küzdelmet pontban 3 órakor a Károly-pályán játszik le.

* Nincs megegyezés a CFR je-löltjeire. Tegnap este a sportszövetség tisztikarának átszervezése ügyében klubközi értekezlet volt, melyen Jacob József prefektus megbízásából Vasca Teodor elő-nkölt. Az értekezleten a Comitetul Regional új toagjait és a szövetség többi funkcionáriusait kellett volna kijelölni, azonban az értekezlet hosszas és izgalmas vita után megegyezés nélkül ért véget.

Dr. Bárdos József

órás üzlettel Bul. Reg. Ferdinand 24-a sz. alá (Sztaroveszky-utcával szemben) helyezte át

Vasárnap délelőtt

a Heyman-szinkörben

nagy matiné

Arany ember

Főszerepben: Beregi Oszkár és Berki Lili.

10 leies helyárák.

Teljes zenekari kíséret.

A mai zürichi nyitás

BUKAREST 285—
BERLIN 12315 PARIS 1730—
NEW-YORK 51850 PRAGA 153750
LONDON 251525 B. PEST 7275—
BECS 7315 MILANO 2155—

Ujból összeül a román-magyar vegyes döntőbíróóság

Mint ismeretes, a romániai földreformtörvény végrehajtása miatt több repatriált, vagy rég Magyarországon élő magyar birtoktulajdonos indított pert a döntőbíróóság előtt a román állam ellen.

A román kormány hatásköri kifogást emelt ezekkel a perekkel szemben, s most mindenképp el kell döntenit, hogy a magyar állampolgárok által a román kormány ellen indított és indítandó perekben milyen bíróság illetékes a döntésre.

Ezt a kérdést tárgyalja a román-magyar döntőbíróóság legközelebbi ülészsaka, amely november 29-én kezdődik és ez alkalommal Budapesten fog ülésezni.

Marica grófnő román előadása Nagyváradon

Románian jóval túlszárnyalja a nagyváradi előadásnak, a nagyszerű operett-színháznak hírneve. Hogy ez a hírnév indokolt, arról már többször meggyőződhetett Nagyvárad közönsége — különösen pedig tegnap este, amikor a Marica grófnő — Contesa Marita — főszerepében lépett a színpadra. A közönség zsúfolásig megtöltötte a nézőteret és lelkesen ünnepelte Leonardot és nem kevésbé kiváló szerepét. Az előadást ma este megismétlik.

Katholikus Növédő kulturdélutánja

A Kath. Növédő tervbe vette, hogy kulturdélutánok keretében bemutatja úgy szavakat mint élő képek formájában a magyar remekírókat. Az első ilyen kulturdélután folvó évi november hó 21-én délután 5 órakor lesz a Katholikus Körben, ahol ez alkalommal Arany Jánosnak, a magyar nemzet koszorús költőjének remekait fogja kiváló előadásban a közönség előtt megeleveníteni.

Műsor: Borkievitz, Aus meiner Jugend, előadja zongorán Harsányi Annus, Arany Jánosról szavadelőadást tart dr Szombach tanár, ki ennek a kérdésnek legalaposabb ismerői közé tartozik. — Arany János „Fülemüle” című költeményét szavalja: Móré Magda, Chovan Rapszódia, zongorán előadja Tátray Gusztó. A műsor további számában szerepel egy előkép keretében Arany „Tengeri hantás” című költeménye: előadja Liszka Mancsi, végül Örömi Papi és Szauer Gyuszi táncduettje. Beleptitődik nincs, adományokat köszönettel fogadjunk.

Borzalmas gyermekgyilkosság Nagyváradon

Egy szobafestő törvénytelen felesége elégette gyermekét

A nagyváradi államrendőrség tegnap késő este letartóztatta Tinkó István szobafestőt, a vele vadházasságban élő Mocán Annát és Szilágyi Viktornét a Nicolai Zsiga (Lukács György)-utca 22. számú ház házmesternőjét.

A letartóztatás egy igazán hátborzongató bűnüggyel van kapcsolatban. A Tinkó Istvánnal együtt élő Mocán Anna, amint megszülte gyermekét, betette a kályhába és elégette.

Mocán Anna már évek óta vadházasságban élt Tinkó szobafestővel. A szobafestő jól keresett, volt semmi bajuk, perpatvar is csak akkor esett köztük, amikor Mocán Anna áldott állapotba jutott és azt követelte Tinkótól, hogy vegye el feleségül, törvényesítse viszonyukat. Tinkó sehogy sem akart eleget tenni asszonya kérésének, aki többször kifakadt:

— Én pedig nem hagyom szegénybe magam, inkább olyat teszek, amit magam is megbánok.

A 26 éves Mocán Anna, aki feltűnő szépségű, fiatal nő, nem akarta kitenni magát a szomszédok és faluja pletykáinak. Borzasztó tervet eszelt ki. Amikor megszülte gyermekét,

vadházastársa jelenlétében tűzet rakott a kályhában és a síró apróságot begyömöszölve a kályhalyukon, a petróleummal leöntött fahasábokat meggyújtotta.

A Zsiga Miklós (Lukács György) utca 22. számú házban már régóta suttoztak az emberek arról, hogy Tinkó festőéknél valami különös dolog történik. A szobafestővel vadházasságban élő Mocán Anna már a múlt évben is másállapotban volt, de az asszony nemsokára ismét karcsu lett és ismerősei nek azt mesélte, hogy elesett és megtörtént a baj. Nemrég újból az anyaság jelei mutatkoztak rajta s a lakók kíváncsian várták, mi fog történni? Mocán Anna aztán egy reggel nagy örömmel újságolta, hogy megint „tulesett” a gondokon: a folyosón megcsuszott: Meg is mutatta veres, sebes karját.

Persze, nem mindenki hitte el Tinkóné meséjét és a lakók közül az egyik elmondotta az esetet egy detektív ismerősének.

Tegnap este aztán Borodi komiszárus és Hegyesi detektív megjelentek a Zsiga Miklós (Lukács György) utcai házban. Tinkók még nem voltak odahaza és a rendőrség emberei először a házmesteri lakásba, Szilágyi Viktornéhoz nyitottak be. A csinos, fiatal asszonyka roppant zavarba

jött és a detektívek kérdésére eladta, hogy körülbelül

három héttel előbb

egy reggel benyitott Tinkókhoz Szép, meleg, napos idő volt kint és a kályhában lobogó lánggal égett a tűz. Meg is kérdeztem, mi van? Az asszony válaszolt:

— A Pista bedobta a gyereket a tűzbe. Most égőjük el szegényt.

Oda voltam a rémülettől — folytatta tovább Szilágyiné — nem is akartam elhinni, hogy ilyen borzalmas dolog is megtörténhet. Csak annvit válaszoltam:

— Nem bánta a lelkiismeret, drága Tinkóné, hogy ilyen kegyetlen tudott lenni.

— Mikor észrevette rajtam a nagy rémüldözést, megijent és azt mondta, hogy az egészből egy szó sem igaz, mert a gyermek meg se született.

Ítélet előtt a Szilágyi-Corbu-pör

Ma nyilvános ülésen folytatották a tárgyalást

Szilágyi-Corbu János, tanügyi inspektornak Popa Aurél segésvári prektus ellen indított sajtóperében tegnap késő estig zárt ajtók mögött folyt a tárgyalás. Ma délelőtt dr Andru Szevér, Popa prefektus védője, nyílt tárgyalást kért Predovici elnöktől. Szilágyi-Corbu újabb bizonyítás elrendelését kéri, míg dr Andru a távollévő tanuknak a vizsgálat során tett vallomását szeretné hallani. Annak bizonyítására, hogy

Szilágyi-Corbu nem tud jól románul,

bemutat egy jegyzőkönyvet és egy újságcikket, amelynek felolvasását a főmagánvádló képviselője, dr Delean Károly ügyvéd ellenzi. Ezután az elnök felolvastatja Kedves Máriának, a bukaresti Louvre-szálloda szobaasszonyának a vizsgálat során tett vallomását. Eszerint

a szobaasszony látta, amikor az inspektor bement a szobába, ahonnan az úrlány kiszaladt.

Kedves Mária ezt a vallomá-

— Két napig be nem tettem a lábamat a lakásukba, a hideg futott rajtam keresztül, amikor elbűtük kellett elhaladnom.

Amíg Borodiék Szilágyinét vallatták, megérkeztek Tinkók. A detektívek a házaspárt, a házmesternével együtt behozták a kaptányságra.

Tinkó István hallani sem akar az egész dologról, de

az asszony a szemébe vágja, hogy igen is volt az, aki a gyereket a lobogó lángok közé, a kályhába dobta.

Nem akart megcsúdni velem, siránkozik Mocán Anna és én szégyeltem, hogy a gyermeknek ne legyen apja. Így tett a másik is.

A rendőrség bűnügyi osztályán egész délelőtt folytak a kihallgatások a bestialis kegyetlenséggel végrehajtott gyermekgyilkosság ügyében.

sát egy későbbi kelt nyilatkozatával visszavonta. Ezt a nyilatkozatot is felolvassák, majd Francisca Navroscu szállodai alkalmazott zavaros vallomására kerül a sor.

Ezután Andru felolvassa a Gojdu-lyceum tanárainak értekezletéről szóló jegyzőkönyvet, amelyet akkor tartottak, amikor Popa Aurél nem fogadta Szilágyi inspektort, aki osztályában ellenőrizni jött a tanítást.

A jegyzőkönyv szerint Popa Péter körösszegi lelkész azt állította, hogy Szilágyi a magyar impérium alatt nem volt jó román,

mert magyar iskolában tanított és otthon magyarul beszélt.

Lapunk zártakor a tárgyalás tart.

Bak Sör?

Nincs tifuszbajrárvány Váradon

Egyes lapok időről-időre különböző járványok hírével alarmírozták a közönséget. Így legutóbb azt írták, hogy Nagyváradon tifuszbajrárvány pusztít.

A Nagyvárad Estilap munkatársa ezzel kapcsolatban megkérdezte Maior László dr. tiszti főorvost, aki így nyilatkozott:

— Váradon tifuszbajrárványról szó sincs. Minden évben januártól decemberig állandóan van tifuszos

beteg. Most tizenhat tifuszos beteget ápolnak a város egész területén. Nem epidemikus, csak endemikus ez. Mindenesetre újra és újra figyelmeztetni kell a város lakosságát, hogy vigyázzon a tisztaságra, főleg a gyümölcsöt mossan meg. Különösen fontos az, hogy az udvarokon levő vízcsapok befolyómedencéjét tisztán és a szennyvizet onnan távol tartsák.

Szőrmecárak

nagy választékban, olcsó árban

Balázs szücsnélMihai Viteazul (Nagypiac)-tér 2.
Wechsler-udvar**Ruhákat**

fest, tiszt

Gallérokatlegszebben mos,
vasal**Szabó László**Take Ionescu (Körös-utca 1.
Főlk.: Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand**Végeladás.**Van szerencsém a n. é.
közönség becses tudomása-
ra hozni, hogy a**Hercules**
vasúzetAlexandrii (Teleki)-utca 2.
áruraktárát megvettem és
azt a legolcsóbb árban ki-
árusítom. Minden cikkből**30 százalék**engedményt adok. Az áru
vételkötelezettség nélkül
megtekinthető.

Tisztelettel

SPITZ

3152

vaskereskedő.

„BREAZU“

Természetes

Keserűvíznem okoz bántalmakat, nem
káros és nem fásztja a vesét.
Orvosok által elsőrendűnek el-
ismerve. Előnyös ár, miután be-
viteli vám nem terheli. Kapható
gyógyszertárakban, droguériákban
és tüsszerüzletekben. Főraktár:**Fischer**
Emilnél

ORADEA,

Parcul Stefan Cel Mare 11.

Telefon 962.

3053

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg TestvérekNic. Iorga (Zöldfa-utca) 8. — Behúzás, javítás
gyorsan készül. 2457**Frenczel**

Oradea, Vlahuta-utca 44.

Telefon: 913.

Épület üvegezési vállalat
lábla- és tükrüveg
nagyraktára

2932

APRÓHIRDETÉSEKEgy szö. 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szöig)
40 lei. Állástkeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« jelezésért
külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hir-
detés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arraA „Nagyvárad Estilap“ apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk
a városi hirdetési oszlopokon és táblákon**LEVELEZÉS**PARIS. Levelek megjöttek, van-
nak fontos dolgok, amiket levélbe
írunk. Sokszor csókolunk. 602

Téli est levele van. 589

MÉDY. Felhívtam volna telefo-
non, de a számot elfelejtette kö-
zölni, tehát megtörtént a téves
kapcsolás. Bebizonyíthatom. A
meséket szeretem és tudok is so-
kat. Válaszoljon régi feligémre
kedves Médy, üdvözlö egy isme-
retlen jó pajtása. 590AKAR egy gyönyörű, egész-
séges, okos, 6 hónapos igazi faj
him farkaskutya kölyköt? Igen
olcsón eladó: Tace Ionescu (Kö-
rös) utca 72.**LAKÁS**BUTOROZOTT szobák egy
vagy két személyes havi 1400 lei-
től. Bővebbet Metropol szálló por-
tánál. 5242-3 szobás bérlakást keresek
központi fekvésű ujházban. Dr
Bárdos órák. 532VILLASZERÜ magánház 3 szo-
bás, megfelelő mellékhelyiségek-
kel, parkírozott udvarral, belvá-
rosban eladó. Érdeklődni dr Bár-
dos óráknál, Ferdinánd király (Rá-
kóczi) ut 24. 531KÖZPONTBAN levő 2 szoba-
konyhás lakás azonnal átadható.
Értekezni Sztaroveszky-utca 3. 598**ALKALMAZÁS**PERFECT román, magyar gép-
és gyorsíró (nőt) azonnali belé-
pésre keresünk. Biharmegyei ta-
karékpénztár. 603ELSŐRENDÜ tíflezőket, állan-
dó munkára keresek. Előnyömdé,
Cuza Voda (Szacsavay) utca 11.
599PÉNZTARKEZELŐNŐI állást
vállalok. Cim a Hegedüs hírlap-
irodába. 596FŐZNI tudó mindenek leányt
keresek. Jorga Miklós (Zöldfa)
utca 5. I-5. 595GYERMEKSZERETŐ leány
háromhónapos csecsemőhöz felvé-
tetik. Ferdinánd király (Rákóczi)
ut 24-a III. emelet. Jelentkezni le-
het délután 2 és 3 óra között. 604**ADÁS-VÉTEL**AJTÓK, ABLAKOK és minden-
nemű használt épületanyagok el-
adók a Palatinus ép. váll. telepén
Horia (Báthory) utca 13. sz. 559ÜZLET-berendezés üvegtal, Me-
teor kályha eladó. Grosz asztalos,
Vlahuta (Szt. János) utca 42. 3100SZÉP világos, festett hálószoba
butorok és szép konyha szekré-
nyek olcsón eladók Bóné aszta-
losnál. Külváros, Gyöngytyúk-
utca 1. 600MOLNAR Ferenc: Józsi és
egyéb kis komédiák című könyvet
magas áron megvételre keresem.
Cim a Hegedüs hírlapirodába. 601HAZHELYEK Wilson (Füzes)
utca folytatásában nagyon kedve-
ző részletfizetésre 25.000 leitől
kaphatók. Topsál Vilmos, Lázár
György-utca 20. (v. Uri-utca 56.) 2766KEVÉSSÉ használt férőszoba és
szalonbutort keresek. Ajánlatokat
a Hegedüs hírlapirodába kérek.
588ELADÓ fehér üzleti állvány és
egy üveges kirakat. Jorga Miklós
(Zöldfa) utca 21. házfelügyelőnél.
591ELADÓ Kertész-utcán Bernáth-
telepen masszív új álló 80
ökörre, cselédlakással, melléképü-
letekkel 2000 □, raktárnak, gyár-
helyiségnek alkalmas. Értekezni
Allatbizományi iroda, Ferdinánd
király (Rákóczi) ut. 592ÜZLETHELYISÉG kiadó. Hor-
szu zongora eladó. Vlahuta (Szt.
János) utca 35.

54

lei egy kilogram vajjal
készült TEA TESZTA

2650

(heksz)

a SPORT cukorkaüzlet-

ben Str. Gen. Mosoiu (Kert-utca)

36-os alig használt magasszá-
fekete sevrő cipő eladó. Olteni
(Csengeri) utca 9. 599JÖMENETELÜ kis cukorka ü-
zet, megélhetést nyújt, vezet-
hiányában olcsó eladó. Cim Hege-
düs hírlapirodában. 597Kurländer és Ullmann rt.
palotájában február 1-re
egy öt-, illetve háromszo-
bás elsőemeleti trodahe-
lyiség kiadó. 3163Fest, tiszt
2 nap alatt
Halimovcsán
a Sas alatt
Mos. 2779 Vasal**Értesitem**nb. rendelőimet, hogy kép-
keretező üzemet Strada
Alexandrii (Teleki)-u. 35. sz.
alól ugyancsak Teleki-u. 2.
(özü: Löwingerné üzletébe)
helyeztem át.**Blau Dezső**Blondel keretek nagy vá-
lasztékban. 2195**Lábtörölők (cocus)**

nagy választékban kaphatók

Stern S. Endrefesték és keféaru üzletében, Strada
N. Iorga (Zöldfa-utca) 10. 2406Naponta
frissen pörkölt kávé,
ugyszintén
Fűszer és csemege
árak
LADNERNÉL
Bulv. Regele Ferdi-
nand 24 Piebănia-palota**Csillárok**
részletre**Friedmann**villanyszerelőnél, Oradea,
Piata Unirii 16.

Telefon 868 szám.

Lámpaernyők behúzása
izléses kivitelben.

Mosse 3021-3

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. 6

Die
Dame

Das große
Deutsche Moden- und
Gesellschaftsblatt

Alle 14 Tage ein Heft!

Zu haben bei

Hegedüs Hírlapiroda